

Handläggare
Lennart Färje
023-777062
lennart.farje@regiondalarna.se

Remissvar

Datum
2016-08-17

Diarienummer
RD2016/124

Ert diarienummer
N2016_02666_ITP

Sida
1(4)

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över SOU 2016:27 – som ett brev på posten.

Utredningens uppdrag

Utredningens uppdrag (2015) har bestått av, för Dalarna, viktiga följande delar.

- Bedöma vilka grupper i samhället som har behov av övernattbefordran av brev som en del av den samhällsomfattande posttjänsten och särskilt analysera och bedöma behovet av posttjänster i olika typer av gles- och landsbygder.
- Beskriva konsekvenserna av en eventuell avveckling av övernattbefordran av brev som en del av den samhällsomfattande posttjänsten och föreslå hur en alternativ posttjänst, tillhandahållen på marknadsmässiga villkor för övernattbefordrad post, skulle kunna se ut. Därutöver bedöma hur basnivån för den gränsöverskridande posten ska kunna upprätthållas och i analysen väga in att det finns olika förutsättningar i olika delar av landet.

Bakgrund

Regeringen har i postförordningen bestämt att den samhällsomfattande posttjänsten ska uppfylla kravet att minst 85 procent av de brev som lämnats in för övernattbefordran före en angiven senaste inlämningstid ska ha delats ut inom landet påföljande arbetsdag, oavsett var i landet de har lämnats in. Minst 97 procent av breven ska ha delats ut inom tre påföljande arbetsdagar.

Utredningens överväganden och förslag

Kärnpunkten i utredningens förslag är att dagens krav på att 85 procent av de overnattbefordrade breven ska ha delats ut påföljande arbetsdag bör förändras. För att säkra brevtjänstens kvalitet på lång sikt föreslår utredningen att 95 procent av de brev som lämnats in för tvådagarsbefordran ska ha delats ut inom två arbetsdagar. Kvalitetskravet ska gälla i hela landet oavsett var brevet har postats. Användarnas behov kommer därmed att kunna säkerställas även i

framtiden samtidigt som postoperatören undviker de extra kostnader som krävet på övernattbefordran innebär och som i allt mindre grad efterfrågas.

Utredningens mål är att framtidens regelverk för brevbefordran ska matcha dagens och framtidens behov av att skicka brev. När samhällets förändrade kommunikationsmönster leder till ökad digitalisering och därmed kraftigt fallande brevvolymer finns det på sikt en risk för att PostNord inte kommer att kunna upprätthålla den samhällsomfattande posttjänsten utan extern finansiering.

Utredningen bedömer att tvådagarsbefordran med ett höjt krav på tillförlitlighet till 95 procent sammantaget kommer få övervägande positiva konsekvenser för brevmarknadens intressenter. Användarna kan till en början komma att uppleva att det nya kvalitetskravet innebär en försämrad postservice eftersom de inte längre kommer att kunna posta ett brev med normalporto för övernattbefordran till alla delar i landet. Däremot kommer en positiv konsekvens för användarna vara att den reglerade tillförlitligheten höjs och säkras på längre sikt med det nya kvalitetskravet. Förslaget får positiva konsekvenser för PostNord eftersom det är kostnadsbesparande (250 – 300 miljoner kronor per år) och möjliggör effektiviseringar.

I dag transporteras 22 procent av alla inrikes övernattbefordrade adresserade försändelserna med flyg. Flygtransporter är nödvändiga för att klara av att upprätthålla övernattbefordran av inrikes brev i hela landet. Enligt PostNord uppgår koldioxidutsläppen från de postflyg som kan ersättas vid tvådagarsbefordran till cirka 7 500 ton brutto. Ett så stort utsläpp från flyg motsvarar en klimateffekt som är cirka dubbelt så stor, detta på grund av andra utsläpp än koldioxid, som ger en ökad klimateffekt på hög höjd. Om de berörda postflygen skulle ersättas av den tågtrafik som redan i dag befordrar brev över landet skulle klimatpåverkan vid transporten av de tidigare flygtransporterade breven i princip reduceras till noll.

Region Dalarna - överväganden

Dalarna är landets 4:e största län till ytan med en areal på 28 193 km². Stora delar av Dalarna vid sidan av centrum, delregionala noder och mindre tätorter är gles befolkade med stora avstånd till arbetsplatser och service och kan karakteriseras som lands- och glesbygd. De förutsättningar som gäller för delar av Dalarna, och många andra delar av Sverige, är viktiga i diskussionen om infrastruktur oavsett om det handlar om vägar och järnvägar eller om hur postgången i vårt land ska fungera, som i den nu aktuella utredningen SOU 2016:27 – som ett brev på posten.

Dalarna är i utgångsläget ett av landets tre län med lägst andel fiberanslutna invånare och företag enligt 2015 års siffror. Bredbandsmålet på 90 procent är lågt satt om man relaterar till vilken samhällsbärande infrastruktur det är avsett att vara. För att företag och hushåll ska koppla upp sig mot höghastighetsnät krävs tillgång till fiber och att företaget eller hushållet vill och kan betala anslutningsavgiften.

Utgångspunkten i Dalarnas utbyggnadsplanering är att alla orter med minst 50 invånare samt företagstäta och särskilt prioriterade områden ska ha tillgång till fiber. En avstämning 2016 med Dalakommunerna visar att man med några undantag bedömer att man når upp till det i dag accepterade bredbandsmålet för 2020.

Utredningen har i en intervjuundersökning konstaterat att användningen av digitala tjänster skiljer sig åt mellan olika åldersgrupper. Det påverkar behovet av att skicka fysiska brev. Personer som är 45 år och yngre skickar färre brev per år än övriga, men de är samtidigt villiga att betala mer för ett övernatt befordrat brev än de äldre generationerna.

Försäkringskassan och Skatteverket uppger enligt utredningen att äldre personer i större utsträckning än befolkningen i sin helhet väljer att kommunicera via brev med myndigheterna. PRO och Myndigheten för delaktighet bekräftar att äldre personer har ett fortsatt behov av att skicka och ta emot fysiska brev. Det med hänsyn till att tillgång och kunskap om digitala alternativ många gånger är lägre hos äldre personer jämfört med befolkningen i stort.

I utredningen refereras till att bland annat Skatteverket, Bolagsverket, Försäkringskassan, Länsstyrelsen i Jämtlands län och Sveriges Kommuner och Landsting (som representerar kommuner och landsting) menar att de har behov av att skicka övernattbefordrade brev vid brådskande ärenden, samtidigt som de inte alltid kan använda sig av exempelvis e-post för försändelser som innehåller känsliga uppgifter.

För befordran av känsliga uppgifter, som exempelvis information om medicinsk diagnos och behandling, från myndigheter krävs i dag att informationen skickas på ett snabbt och säkert sätt. Det innebär i praktiken att det inte är möjligt att skicka information via exempelvis e-post eller SMS. Enligt Datainspektionen hänger flera offentliga aktörers behov av att skicka övernattbefordrade brev samman med möjligheten att kunna förmedla uppgifter som omfattas av sekretess på ett säkert sätt.

För många myndigheter är det viktigt att kunna använda sig av övernattbefordran för att korta handläggningstider och därmed kunna ge bättre service till privatpersoner och företag. Det gäller särskilt i de fall där kostnaden för övernattbefordran endast är marginellt högre.

- **Region Dalarna konstaterar att trots en kraftfull utbyggnad av bredbandsförbindelser kommer en snabb och säker distribution av brev att vara mycket viktig för grupper av medborgare och för särskilda typer av meddelanden - även detta ett skäl att avvisa utredningens förslag på att ta bort övernattsbefordran av brev lättare än 250 gram.**

I Dalarna finns många småföretag, ett flertal är enmans- eller fåmansföretag. Dessa företag har många gånger krav från såväl leverantörer som kunder på snabba leveranser av produkter eller tjänster. För att företagen inte bara ska kunna överleva utan också utvecklas måste deras postgång fungera väl. Företag och de arbetstillfällen, särskilt i glesbygd, är oerhört viktiga för hela Dalarnas utveckling. I det perspektivet är det djupt oroande att ta del av utredningens förslag på en försämrad postservice, som kan drabba företagen.

Utredningen redogör dessutom för en intervjuundersökning där företagen redovisar att anledningen till behovet av övernattsbefordran är kundernas förväntan på snabb service och att verksamheten därför är planerad utifrån snabb befordran av brev. En långsammare befordran leder till merarbete och negativa ekonomiska konsekvenser i form av sämre likviditet och långsammare fakturahantering.

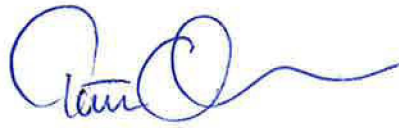
- **Region Dalarna finner att de befarade negativa konsekvenserna för främst småföretag på landsbygden är ytterligare ett skäl att avvisa utredningens förslag om en slopad övernattbefordran av brev.**

Region Dalarna anser sammanfattningsvis att vissa grundläggande förutsättningar ska gälla för Sverige i sin helhet trots vårt lands långsträckta geografi. Viktiga samhällsfunktioner **ska** finnas tillgängliga för alla medborgare inom rimlig tid/avstånd. Till dessa viktiga samhällsfunktioner hör snabb och säker befordran av post.

- **Region Dalarna avvisar därför utredningens förslag på att ta bort övernattsbefordran av brev.**

Leif Nilsson, ordförande Region Dalarna

Tiina Ohlsson, regiondirektör Region Dalarna